

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DANIŞTAY BAŞKANLIĞI

**İÇTİHAT, RAPORLAMA VE
İSTATİSTİK BİRİMİ**

İMAR PLANLARI HAKKINDA
KARAR BÜLTENİ

İÇİNDEKİLER

I. YARGILAMA USULÜNE İLİŞKİN KARARLAR	4
A. Görevli Mahkeme	4
B. Yetkili Mahkeme	5
C. Ehliyet	5
Ç. Kesin ve Yürütülmesi Gereken İşlem	9
D. Dava Açma Süresi	9
E. Dava Dilekçesinin 2577 Sayılı Kanun'un 3. ve 5. Maddelerine Uygunluğu	14
F. İvedi Yargılama Usulünün Uygulama Alanı	15
G. Davanın Konusuz Kalması	16
Ğ. 2577 Sayılı Kanun'un 26. Maddesi Uyarınca İşlem Yapılması	16
H. Taleple Bağlılık İlkesi	17
I. Vekalet Ücreti	18
II. ESASA İLİŞKİN KARARLAR	19
A. Mekansal Planlama Kademeleri ve Plan Hiyerarşisi	19
B. İmar Planlarının Hazırlanması ve Onaylanmasında Yetkili İdare	23
C. Plan Müellifi	26
Ç. Plan Hazırlık Çalışmaları	27
D. Gösterim Teknikleri	29
E. Donatı Standardı	30
F. İmar Planı Değişikliği	31
G. İmar Planı Revizyonu	32
Ğ. İlave İmar Planı	33
H. İslah İmar Planı	33
I. Mevzi İmar Planı	34
İ. Kıyılara Yönelik İmar Planlarında Kısmi Yapılaşma	35
J. Planlamada Üstün Kamu Yararı	35

USULE İLİŞKİN KARARLAR

A. GÖREVLİ MAHKEME

1

Mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde taşınmazın tasarrufunun hukuken kısıtlandığından bahisle maliki tarafından açılan tazminat istemli davalarda, iddia edilen kısıtlılığın 1/1000 ölçekli uygulama imar planında taşınmazın umumi hizmet alanı ve/veya resmi kurum alanında kalmasından kaynaklanması halinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun Ek 1. maddesi uyarınca uyuşmazlığın görümü ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu; söz konusu kısıtlılığın imar planından değil 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu ve bunun gibi kanunlardan kaynaklanması halinde ise uyuşmazlığın görümü ve çözümünde idari yargı mercilerinin görevli olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:27/12/2023 E:2023/6086 K:2023/10031

2

İl düzeyinde hazırlanan 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planları, 1/25.000 ölçekli nazım imar planları ile bu planlar doğrultusunda hazırlanan 1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planları, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 24. maddesi kapsamında ülke çapında uygulanacak nitelikte düzenleyici işlemlerden olmadığından ve birden çok idare mahkemesinin yetki alanına girmediğinden, uyuşmazlığın görümü ve çözümünde idare mahkemelerinin görevli olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:28/09/2023 E:2023/7128 K:2023/7020

T:22/11/2023 E:2021/295 K:2023/8545

T:13/02/2024 E:2024/5 K:2024/771

T:07/05/2024 E:2023/4294 K:2024/2712

3

Birden çok idare mahkemesinin yetki alanına giren 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planının, tek bir idare mahkemesinin yetki alanına giren kısıtlı bir bölümünde değişiklik yapılması halinde, söz konusu değişikliğin ana plandan bağımsız bir işlem gibi değerlendirilmesine ve bu yaklaşımla görevli yargı yerinin belirlenmesine imkan bulunmadığından, uyuşmazlığın görümü ve çözümünde ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'ın görevli olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:23/03/2022 E:2022/264 K:2022/3452

USULE İLİŞKİN KARARLAR

B. YETKİLİ MAHKEME

4

İlgililer tarafından idareye sunulan imar planı tekliflerinin onaylanması için inceleme ve hizmet bedeli istenilmesine ilişkin işlemin, planlama sürecinden bağımsız bir işlem olması ve taşınmaz mallarla ilgili mevzuat uygulanarak çözümlenecek nitelikte olmaması nedeniyle, davanın görümü ve çözümünde taşınmazın bulunduğu yer idare mahkemesinin değil, işlemi tesis eden idarenin bulunduğu yer idare mahkemesinin yetkili olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:05/03/2018 E:2018/1194 K:2018/1948

5

İlk derece mahkemesi olarak Danıştayın karara bağlayacağı işlemler kapsamında olmayan imar planı değişikliklerine karşı açılan davaların görümü ve çözümünde yetkili idare mahkemesinin, taşınmazın bulunduğu yer idare mahkemesi olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:20/10/2022 E:2022/7737 K:2022/8844

C. EHLİYET

6

İmar planlarına karşı dava açılabilmesi için uyumsuzluğa konu taşınmazın maliki veya komşu, bitişik taşınmazın maliki ya da en azından mahalle sakini olmak gerektiği, şehir sakini veya belde sakini sıfatıyla ancak çevrenin, tarihi ve kültürel değerlerin korunması gibi kamu yararını yakından ilgilendiren konularda dava açılabileceği hakkında .

Danıştay Altıncı Daire

T:17/09/2019 E:2019/349 K:2019/7470

T:01/12/2020 E:2016/8902 K:2020/11880

T:17/03/2022 E:2019/115 K:2022/3183

USULE İLİŞKİN KARARLAR

7

İmar planı değişikliğinden olumsuz etkilendiğini ortaya koyabilen komşu parsel malikinin dava açma ehliyetinin bulunduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:11/09/2019 E:2015/3607 K:2019/7090

T:25/11/2019 E:2017/939 K:2019/12083

T:27/06/2024 E:2023/8003 K:2024/4298

8

Baroların, doğrudan kendi hak ve menfaatlerini etkilemeyen imar planlarına karşı dava açma ehliyetlerinin bulunmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:26/05/2022 E:2018/4425 K:2022/6253

T:18/05/2023 E:2022/8844 K:2023/4793

T:05/03/2024 E:2020/313 K:2024/1529

9

TMMOB Mimarlar Odasının imar planlarına karşı dava açma ehliyetinin bulunduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:11/10/2022 E:2019/17552 K:2022/8515

10

Belediye sınırları içerisinde yer alan taşınmazlara yönelik imar planı değişikliklerine karşı taşınmazın bağlı olduğu belediye başkanlığının dava açma ehliyetinin bulunduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:29/09/2022 E:2019/14828 K:2022/8244

USULE İLİŞKİN KARARLAR

11

Taşınmaz maliki sıfatıyla imar planının bütününe karşı açılan davalarda yargısal denetim taşınmazla sınırlı şekilde yapılması ve parsel bazında karar verilmesi gerektiği, taşınmazın dışında kalan kısımlar yönünden dava açma ehliyetinin bulunmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:05/04/2021 E:2017/4296 K:2021/5015

12

İlgililerin, üzerinde tasarruf hakkına sahip olmadığı başkasına ait taşınmaza yönelik imar planı değişikliği yapılması istemiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. maddesi kapsamında idareye başvurmalarına yasal açıdan imkan bulunmadığından, söz konusu başvurunun reddine ilişkin işlem ile aralarında kişisel, güncel ve meŐru menfaat ilişkisinin oluşmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:23/02/2024 E:2020/9250 K:2024/1187

T:03/06/2024 E:2022/6122 K:2024/3506

T:03/07/2024 E:2024/1923 K:2024/4537

13

Genel düzenleyici işlemin, ilgililerin hukuki durumunda doğrudan bir değişiklik meydana getirmediği hallerde, bu işleme dayanılarak gelecekte muhtemel olarak tesis edilebilecek bireysel bir işlem ile menfaat ihlalinin oluşacağından bahisle bu aşamada açılan davada, subjektif dava ehliyetinin koşullarından olan güncel menfaat bağının oluşmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:24/12/2020 E:2020/10431 K:2020/13607

USULE İLİŞKİN KARARLAR

14

Hazinenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan; özel kanun hükümlerine tabi olan ve bu özel kanunlara göre değerlendirilmesi gerektiğinden satışa konu edilmesine hukuken imkan bulunmayanların ya da imar planlarında sosyal donatı alanına ayrılmış ve ilgili kuruma tahsis edilmiş olanların üzerine inşa edilmiş yapılar için 3194 sayılı İmar Kanunu'nun geçici 16. maddesi uyarınca yapı kayıt belgesi alınması taşınmaz üzerinde herhangi bir tasarruf hakkı sağlamadığından, bu belge sahibinin imar planlarına karşı parsel bazlı dava açma ehliyetinin bulunmadığı hakkında .

Danıştay Altıncı Daire

T:10/10/2023 E:2022/1741 K:2023/7304

T:27/12/2023 E:2021/1478 K:2023/10142

15

Tapu tahsis belgesi sahibinin, bu belgenin ait olduğu alana yönelik imar planı değişikliklerine karşı dava açma ehliyeti bulunduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:09/10/2019 E:2016/12720 K:2019/8828

16

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (B) bendi uyarınca orman niteliğini kaybetmesi nedeniyle Hazine adına tescil edilen taşınmazı satın alma hakkına sahip olan kullanıcısının, söz konusu taşınmazı kapsayan alana yönelik imar planı değişikliklerine karşı dava açma ehliyeti bulunduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:06/06/2024 E:2023/8751 K:2024/3744

USULE İLİŞKİN KARARLAR

Ç. KESİN VE YÜRÜTÜLMESİ GEREKEN İŞLEM

17

İmar planı değişikliğine askı süresi içerisinde yapılan itirazlar doğrultusunda alanda yeniden plan çalışması yapılması yönünde alınan belediye meclisi kararının hazırlık işlemi niteliğinde olduğu, hazırlık veya görüş bildiren iŐlemlerin, kesin ve yürütülmesi zorunlu iŐlemlerin ortaya çıkarılmasına yönelik olsalar dahi, tek başına kişiler üzerinde hukuki etki doğurmadiğından iptal davasına konu edilemeyeceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:07/05/2018 E:2015/7083 K:2018/4397

D. DAVA AÇMA SÜRESİ

18

İmar planlarının askıda ilan edildiği bir aylık süresi içinde 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında baŐvuruda bulunulması ve bu başvuruya askı süresinin son gününü izleyen günden itibaren 30 gün içinde cevap verilmeyerek isteğin reddedilmiŐ sayılması halinde bu tarihi takip eden günden itibaren; son ilan tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde idarece cevap verilmek suretiyle isteğin reddedilmesi halinde bu cevaptan itibaren; imar planlarına askı süresi içinde itirazda bulunulmamıŐ olması halinde ise son ilan tarihini izleyen günden itibaren 60 günlük yasal süresi içerisinde dava açılması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:25/05/2023 E:2023/1140 K:2023/5174

19

İmar planlarının askıda ilan edildiği bir aylık süresi içinde ilgililerce 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında yapılan itirazın reddedilmesi yolunda idarece tesis edilen işlemin, plana karşı dava açma süresi geçtikten sonra ilgisine bildirilmesinin dava açma süresini canlandırmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:11/12/2023 E:2022/8589 K:2023/9215

USULE İLİŞKİN KARARLAR

20

İlgililerin, maliki olduğu taşınmaza ilişkin imar planı değişikliği yapılması istemiyle, mülkiyet hakkı kapsamında her zaman 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca idareye başvurabileceği, her yeni başvuru üzerine idarece tesis edilecek işlemle birlikte imar planına karşı yasal süresi içinde dava açabileceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:07/03/2024 E:2021/8608 K:2024/1645

T:28/05/2024 E:2020/8858 K:2024/3313

21

İmar planında değişiklik yapılması istemiyle 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi kapsamında idareye yapılan başvuruya zımni ret süresi içinde verilen cevabın, kesin cevap olmaması halinde ilgisince, başvuru tarihinden itibaren 4 aylık bekleme süresi içinde dava açılabileceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:22/10/2024 E:2024/4769 K:2024/5649

22

İmar planlarına askı süresi içinde itiraz etmeyen ilgililerin, bu planın son ilan tarihini izleyen günden itibaren 60 günlük dava açma süresi içinde 2577 sayılı Kanun'un 11.maddesi uyarınca ilgili idareye itirazda bulunabileceği, bu durumda dava açma süresinin anılan madde kapsamında belirlenmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:04/02/2020 E:2019/13654 K:2020/960

23

İmar planları arasındaki hiyerarşik ilişki gereğince, üst ölçekli çevre düzeni planı ve/veya nazım imar planına karşı dava açma süresi geçirilmiş olsa bile, bu planların uygulaması niteliğinde olan alt 1/1000 ölçekli uygulama imar planına karşı dava açma süresi içerisinde, alt ölçekli plan ile birlikte dayanağı üst ölçekli planların da dava konusu edilebileceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:06/06/2017 E:2014/5361 K:2017/4559

USULE İLİŞKİN KARARLAR

24

Yürürlükteki imar planında taşınmaza getirilen işlevlerin 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu kapsamında bildirilmesi istemiyle idareye yapılan başvuru üzerine tesis edilen işlemin, plan kararlarının hayata geçirilmesine yönelik uygulama işlemi niteliğinde değil, sadece bilgi edinme mahiyetinde bir işlem olması nedeniyle, dava açma süresini canlandırmayaacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:20/05/2024 E:2020/5854 K:2024/3139

25

İmar planı kararlarının hayata geçirilmesine yönelik subjektif nitelikte uygulama işleminin ilgisine tebliğinden itibaren yasal süresi içinde bu uygulama işlemi ile birlikte imar planına karşı dava açılabilirliği; ancak, uygulama işlemi tesis edilmesine yönelik olmayan muhtelif taleplerle ilgililer tarafından idareye yapılan başvuru üzerine tesis edilen işlemin imar planına karşı dava açma süresini canlandırmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:07/12/2020 E:2017/69 K:2020/12201

T:12/06/2023 E:2021/8663 K:2023/5800

T:05/10/2023 E:2022/2639 K:2023/7162

T:14/03/2024 E:2022/90 K:2024/1837

26

İlgililerin, mülkiyet hakkına dayanarak taşınmazı için imar durumu belgesi aldıktan sonra aynı konuda her zaman idareye başvurarak yeniden imar durumu belgesi alabileceği, her yeni imar durumu belgesinin dayanağı imar planına karşı dava açma süresini canlandıracığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:05/03/2024 E:2023/3647 K:2024/1527

USULE İLİŞKİN KARARLAR

27

İmar planlarına karşı dava açma süresinin, uygulama işleminin süresine tabi olması halinde öncelikle davacının uygulama işlemine karşı dava açma ehliyetinin bulunması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:04/03/2024 E:2020/9662 K:2024/1502

T:20/05/2024 E:2020/5854 K:2024/3139

28

İmar planlarının askıda ilan edildiği süre içinde itiraz edilmeyen kısımlarının bu sürenin sonunda kesinleşeceği, ilk askı süresi içinde yapılan itirazlardan idarece uygun görülerek planın değişiklik yapılan kısımlarının yeniden ilan edildiği ikinci askı süresi içinde planın önceden kesinleşen kısımlarına yönelik yapılan itirazların dava açma süresini canlandırmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:31/10/2023 E:2021/8195 K:2023/7715

29

İmar planları ve bu planlardaki değişikliklerin nerede askıya çıkarıldığıının askı süresi ile eş zamanlı olarak ilgili muhtarlıkların panosunda duyurulması ve plan değişikliği hakkında planlama alanında en az iki adet tabela ile 30 gün süreyle bilgilendirme yapılması koşulları yerine getirilmeden ilan edilen planlara karşı dava açma süresinin işlemeye başlamayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:05/10/2023 E:2022/5698 K:2023/7161

T:28/12/2023 E:2023/6917 K:2023/10192

USULE İLİŞKİN KARARLAR

30

2577 sayılı Kanun'un 10., 11. ve 13. maddelerinde 08.07.2021 tarih ve 7331 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik uyarınca genel dava açma süresinin başlangıcına esas alınmak üzere zımni ret süresinin 30 gün şeklinde değiştirildiği hususunun imar planının ilan-askı tutanağında ve her türlü ilan araçlarında ilgililere açıkça bildirilmesi gerektiği, söz konusu bildirim yapılmaması halinde, ilgililerce bilindiği kabul edilen süregelen zımni ret süresi olan 60 günün esas alınması suretiyle davanın süresinde açılıp açılmadığının belirlenmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:15/10/2024 E:2024/1107 K:2024/5535

31

2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesi uyarınca Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan imar planlarının ivedi yargılama usulüne tabi olması nedeniyle, bu işlemlere karşı (30 günlük) özel dava açma süresinin öngörüldüğü ve 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi hükümlerinin uygulanmayacağı hususlarının imar planlarının ilan-askı tutanağında ve her türlü ilan araçlarında ilgililere açıkça bildirilmesi gerektiğinden, dava açma süresinin söz konusu bildirim yapıp yapılmadığına göre değerlendirilmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:11/10/2022 E:2019/17552 K:2022/8515

T:21/05/2024 E:2024/1802 K:2024/3145

32

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesine 7221 sayılı Kanun'un 6. maddesi ile eklenen ve 01.07.2020 tarihinden itibaren yürürlüğe giren, kesinleşen imar planlarına veya parselasyon planlarına karşı kesinleşme tarihinden itibaren her halde beş yıl içinde dava açılabilmesine dair düzenlemenin, anılan hükmün yürürlüğe girdiği tarihten önce kesinleşmiş imar planı ve parselasyon planları için uygulanmasının hukuki güvenlik ilkesi ile bağdaşmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:12/06/2023 E:2021/8663 K:2023/5800

USULE İLİŞKİN KARARLAR

E. DAVA DİLEKÇESİNİN 2577 SAYILI KANUN'UN 3. VE 5. MADDELERİNE UYGUNLUĞU

33

Yargı mercilerince hukuka uygunluk denetimi taleple bağlı olarak yapıldığından; talebin incelemeye konu olabilecek nitelikte belirli ve somut olması, dava dilekçelerinde davanın konusu ile talep sonucunun hiç bir tereddüde mahal bırakmayacak şekilde açık ve net olarak ortaya konulması, dava dilekçelerinin "konu" ve "netice" kısımları ile dava sebeplerinin açıklandığı kısımların birbiriyle uyumlu olması gerektiği, bu koşulları sağlamayan dava dilekçelerinin 2577 sayılı Kanun'un 3. maddesine uygun olmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:22/09/2021 E:2021/7310 K:2021/9947

34

Planlama alanı içerisinde aynı şahsın maliki olduğu birden fazla taşınmaz bulunması halinde, taşınmazların tümü yönünden imar planına karşı aynı dilekçe ile dava açılabilmesi, davacıların birden fazla olması ve her bir davacının farklı bir taşınmazın maliki olması durumunda ise; sadece planın bütününe yönelik genel nitelikte iddialar ileri sürülerek aynı dilekçe ile dava açılmasına yasal açıdan engel bulunmamakla birlikte, planın geneline yönelik iddiaların yanı sıra maliki oldukları taşınmazlara yönelik öznel nitelikte hukuka aykırılık iddialarının da ileri sürülmesi halinde davalara ayrı ayrı bakılması gerektiğinden, aynı dilekçe ile dava açılmasının 2577 sayılı Kanun'un 5. maddesine uygun olmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:09/11//2021 E:2018/4267 K:2021/12277

T:02/07/2024 E:2024/3402 K:2024/4510

35

Farklı yargı yerlerince sonuçlandırılması gereken işlemlere karşı aynı dilekçeyle dava açılmasının 2577 sayılı Kanun'un 5. maddesine uygun olmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:14/12/2018 E:2018/5660 K:2018/10314

T:22/09/2021 E:2021/7310 K:2021/9947

T:28/12/2022 E:2022/6831 K:2022/12255

USULE İLİŞKİN KARARLAR

36

Taşınmaz maliki sıfatına sahip bir kısım davacılar ile semt sakini sıfatına sahip bir kısım davacılar tarafından imar planı değişikliğine karşı aynı dilekçeyle dava açılmasının 2577 sayılı Kanun'un 5. maddesine uygun olmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:27/03/2019 E:2019/508 K:2019/1746

37

Plan onama sınırı içinde yer alan farklı taşınmazlara hisse ile sahip olan davacıların aynı dilekçe ile dava açabilmesi için uyuşmazlığa konu edilen taşınmazların tamamında birlikte hissedar olmaları ve dava dilekçesine mülkiyet bağıını gösteren belgeleri veya tapu kayıtlarını eklemeleri gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:27/02/2020 E:2019/14509 K:2020/2684

F. İVEDİ YARGILAMA USULÜNÜN UYGULAMA ALANI

38

Özelleştirme kapsam ve programına alınan taşınmaza ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile onaylanan imar planının, taşınmazın ihale yoluyla satışı yapılarak üçüncü şahsa devredilmesinden sonraki aşamada yargı kararı ile iptaline karar verilmesi halinde, yargı kararının gereklerini yerine getirmek amacıyla anılan idarece yeni bir plan yapılmasının mümkün olduğu; ancak, yeniden yapılan bu plana karşı açılan davada Özelleştirme İdaresi Başkanlığının tasarrufunda bulunmayan taşınmaz ile ilgili olarak 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesi uyarınca ivedi yargılama usulünün uygulanmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:05/10/2023 E:2023/2008 K:2023/7158

USULE İLİŞKİN KARARLAR

G. DAVANIN KONUSUZ KALMASI

39

Taşınmaz maliki sıfatıyla imar planına karşı parsel bazında açılan dava devam etmekte iken; planlama alanındaki farklı taşınmazlar yönünden aynı plana karşı açılan diğer davalarda idari yargı mercilerince verilen yürütmenin durdurulması veya iptal kararlarının gereklerini yerine getirmek üzere idarece uyuşmazlığa konu alana ilişkin yeni imar planı değişikliğinin yapılması halinde, bu yeni planda davacının dava açmakla elde etmek istediği amaca uygun değişiklikler yapıp yapılmadığının yargı merciince araştırılması suretiyle davanın konusuz kalıp kalmadığının tespit edilmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:15/12/2021 E:2018/9094 K:2021/13984

Ğ. 2577 SAYILI KANUN'UN 26. MADDESİ UYARINCA İŞLEM YAPILMASI

40

İmar planı değişikliğine karşı parsel bazlı açılan davanın devamı esnasında, uyuşmazlığa konu taşınmazın mülkiyetinin üçüncü şahıslara devredilmesi veya taşınmaz malikinin ölümü gibi nedenlerle davacının kişilik veya niteliğinde değişiklik meydana gelmesi halinde, davayı takip hakkı kendisine geçen yargılamaya devam etme iradesini ortaya koyan başvurusu bulunmadığı takdirde 2577 sayılı Kanun'un 26. maddesi uyarınca işlem yapılması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:15/06/2023 E:2021/1086 K:2023/6144

T:04/12/2023 E:2021/5232 K:2023/8875

T:26/06/2024 E:2021/1092 K:2024/4230

USULE İLİŞKİN KARARLAR

41

Hemőehri, belde sakini, kiracı gibi mülkiyet ilişkisi dışında bir sıfatla imar planı değişikliğine karşı açılan davanın devamı esnasında vefat eden davacı yönünden terekesine devredilebilecek kişisel bir hak ihlali bulunmadığından, davayı takip hakkının mirasçılara geçtiğinin kabul edilemeyeceği, dava dilekçesinin iptali gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:12/05/2022 E:2018/889 K:2022/5450

T:12/06/2023 E:2021/7279 K:2023/5817

H. TALEPLE BAğLİLİK İLKESİ

42

İmar planında taşınmaza getirilen birden fazla işlevden dava konusu edilmeyen işlev yönünden de yargısal denetim yapılarak hüküm kurulmasının taleple bağlılık ilkesine aykırı olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:24/11/2022 E:2021/3258 K:2022/10184

43

Davacının itirazlarının temelinin, maliki olduğu taşınmazda planlanan imar yollarına yönelik olduğu dikkate alındığında, imar planlarının tamamının iptaline karar verilemeyeceği, parsel bazında inceleme yapılarak karar verilmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:30/04/2019 E:2014/5836 K:2019/3300

USULE İLİŞKİN KARARLAR

44

Davacının dava açmadan önceki hukuki durumuna göre daha olumsuz bir durumda kalmasına neden olacak şekilde karar verilmesinin taleple bağıllık ilkesine aykırı olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:06/06/2024 E:2020/5428 K:2024/3781

I. VEKALET ÜCRETİ

45

İdarece tesis edilen işleme karşı dava açıldıktan sonra davalı idarenin kendi tasarrufu ile söz konusu işlemi kaldırması, düzeltmesi veya iptal etmesi halinde davacının vekalet ücretinin tamamına hak kazanacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:17/12/2019 E:2018/6416 K:2019/14434

46

İlk derece mahkemesinin ilk incelemeye esas ara kararına davalı idarece verilen cevap, savunma dilekçesi olmadığından davalı lehine vekalet ücretine hükmedilemeyeceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:19/10/2020 E:2020/7861 K:2020/9604

T:12/06/2023 E:2021/8942 K:2023/5809

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

A. MEKANSAL PLANLAMA KADEMELERİ VE PLAN HİYERARŞİSİ

47

Alt ölçekli planları denetleyen, yönlendiren ve esneklik çerçevesini çizen üst ölçekli planların, kentin ana gelişme kararlarını ve arazi parçalarının kullanım biçimlerini ilke düzeyinde veren belgeler olduğu, planların kademeli birlikteliği ilkesi çerçevesinde her alt ölçekli planın bir üst ölçeğin ana kararlarını korumakla birlikte üst ölçektekenden daha fazla bilgi ve ayrıntı içermesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:12/04/2019 E:2015/1778 K:2019/2563

48

Planların kademeli birlikteliği ilkesine göre 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarının 1/5000 ölçekli nazım imar planına uygun olması, bu üst ölçekli planın da varsa daha üst ölçekli 1/25.000 ölçekli nazım imar planına ve 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planına uygun olması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:05/02/2020 E:2016/6002 K:2020/1164

T:29/06/2022 E:2019/17027 K:2022/7581

T:21/03/2023 E:2019/13905 K:2023/2902

49

Üst ölçekli çevre düzeni planına aykırı olan 1/5000 ölçekli nazım imar planı doğrultusunda ve bu plana uygun olarak hazırlanmış 1/1000 ölçekli uygulama imar planının tek başına dava konu edilmesi halinde, planlama hiyerarşisine uygunluk yönünden en üst kademe plan olan çevre düzeni planının değil, uygulama imar planının dayanağını oluşturan nazım imar planının esas alınması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:24/12/2020 E:2016/3775 K:2020/13588

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

50

Leke plan niteliğinde olan 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında ölçeği gereğince parsel bazında kararlar üretilmesi mümkün olmadığından ve bu planda sembol ya da şematik olarak gösterilen kullanımların yer seçiminin alt ölçekli planlarla kesinleştirilmesi gerektiğinden, çevre düzeni planında yer verilemeyen ayrıntıların ya da teknik olarak gösterimi imkansız olan fonksiyonların alt ölçekli planlarda düzenlenmesinin planlama hiyerarşisine aykırılık oluşturmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:08/06/2021 E:2018/8248 K:2021/7821

51

Milli parklara yönelik hazırlanan uzun devreli gelişme planlarının 3194 sayılı İmar Kanunu'nda düzenlenen mekansal plan kademelenmesi içinde yer almadığı, bu nedenle planların kademeli birlikteliği ilkesi kapsamında değerlendirilmelerine imkan bulunmadığı gibi bu planların askıda ilan edilmeleri gerektiğine dair özel bir kanun hükmü de bulunmadığından, işlemin zorunlu şekil unsurları arasında ilanın yer almadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:20/05/2024 E:2020/5512 K:2024/3137

52

1/5000 ölçekli nazım imar planı yapılmadan 1/1000 ölçekli uygulama imar planının ve plan değişikliğinin yapılamayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:20/06/2013 E:2012/371 K:2013/4331

T:09/12/2013 E:2012/915 K:2013/8099

53

1/5000 ölçekli nazım imar planının, yargı mercince hukuka aykırılığı saptanarak iptaline karar verilmesi halinde, dayanaksız hale gelen 1/1000 ölçekli uygulama imar planında da hukuka uyarlık bulunmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:27/11/2013 E:2012/6054 K:2013/7457

T:24/01/2017 E:2016/4661 K:2017/377

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

54

Üst ölçekli planlarda öngörülen yoğunluk değerleri üst sınırı ifade ettiğinden, alt ölçekli planlarda fonksiyon türü değiştirilmeksizin daha düşük yoğunluk getirilmesinin planların kademeli birlikteliği ilkesine aykırılık oluşturmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:16/09/2020 E:2017/4310 K:2020/7700

T:30/06/2021 E: 2020/1180 K:2021/9173

55

10 metre ve üzeri en kesitli taşıt yollarının 1/5000 ölçekli nazım imar planında düzenlenmesi gerektiği, 10 metreden daha dar en kesitli yaya yollarının ise üst ölçekli nazım imar planında yer almadan 1/1000 ölçekli uygulama imar planında düzenlenebileceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:11/06/2018 E:2013/8018 K:2018/5894

T:21/11/2023 E:2022/7256 K:2023/8514

T:06/06/2024 E:2023/6160 K:2024/3761

56

1/5000 ölçekli nazım imar planında 15 metre genişliğinde üçüncü derece kent içi ulaşım aksı olarak düzenlenen yolun, 1/1000 ölçekli uygulama imar planında 20 metre genişliğinde ikinci derece kent içi ulaşım aksı olarak düzenlenmesinin planlama hiyerarşisine uygun olmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:17/12/2019 E:2019/19082 K:2019/14273

57

1/5000 ölçekli nazım imar planının öngörüsünü ve bölge için planda belirlenen hakim kullanım kararını bozucu etki yaratmayan, alan büyüklüğü itibarıyla komşuluk ünitesine hizmet edebilecek boyutları aşmayan, küçük sosyal donatı ve teknik altyapı alanlarının, üst ölçekli planda gösterilmeden 1/1000 ölçekli uygulama imar planında düzenlenmesinin planlama hiyerarşisine aykırılık oluşturmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:14/12/2017 E: 2013/7002 K:2017/10902

T:04/12/2018 E:2014/1811 K:2018/10082

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

58

Resmi kurum alanı ve belediye hizmet alanı işlevlerinin 1/5000 ölçekli nazım imar planında somutlaştırılmamasının imar mevzuatına aykırılık oluşturmayacağı; ancak planlama alanında birbirinden çok farklı etkiler yaratabilecek nitelikte olan bu işlevlerin 1/1000 ölçekli uygulama imar planında somutlaştırılması suretiyle alanın kesin kullanım kararının belirlenmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:07/11/2018 E:2014/745 K:2018/8904

T:02/03/2022 E:2020/5269 K:2022/2411

59

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin Ek-1 Gösterimler başlığı altında mekansal planların türüne ve ölçeğine göre farklı başlıklar altında düzenlenen, kendilerine ait lejantları bulunan ve birbirinden farklı ihtiyaçları gidermeye yönelik olan birden fazla kullanım türünün tek parselde karma kullanım şeklinde planlanamayacağı; kullanım kararlarının, nazım ve uygulama imar planının ölçeğinin gerektirdiği ayrıntı düzeyinde somutlaştırılması ve alanın hangi kullanımda gelişeceğinin kesin şekilde tespit edilebilir olması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:06/04/2022 E:2018/5165 K:2022/4266

T:22/02/2023 E:2019/21336 K:2023/1724

60

Nazım ve uygulama imar planlarına parselasyon işleminin sonuçlarını yaratacak nitelikte plan notu hükümlerinin konulamayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:08/07/2011 E:2011/1707 K:2011/2676

T: 29/03/2018 E:2016/6290 K:2018/2693

T:25/02/2021 E:2017/8345 K:2021/2580

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

B. İMAR PLANLARININ HAZIRLANMASI VE ONAYLANMASINDA YETKİLİ İDARE

61

1/1000 ölçekli uygulama imar planlarının yapımında ve uygulamaya konulmasında asıl yetkinin ilçe ve ilk kademe belediyelerine ait olduğu, ilçe belediye meclisince kabul edilen uygulama imar planlarını aynen veya değiştirerek onaylama yetkisine sahip olan büyükşehir belediyelerinin, doğrudan 1/1000 ölçekli uygulama imar planını yapma yetkisinin; nazım imar planının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde ilçe ve ilk kademe belediyesince uygulama imar planının yapılmamış olması haliyle veya kanunlarla büyükşehir belediyelerine verilmiş görev ve hizmetlerin gerektirdiği konularla sınırlı olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:06/12/2019 E:2019/636 K:2019/13560

T:17/03/2022 E:2019/20605 K:2022/3213

62

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca, ilçe belediye meclisi kararı ile kabul edilen 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ile bu planlarda yapılan değişikliklerin aynen veya değiştirerek onaylanması yönünde büyükşehir belediyelerine tanınan yetkinin, uygulama imar planının kabulüne yönelik ilçe belediye meclisi kararının kaldırılarak, söz konusu teklifin reddine karar verilmesi yetkisini de içerdği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:22/05/2019 E:2014/6144 K:2019/4694

T:17/05/2022 E:2019/21744 K:2022/5788

63

İlgililerce sunulan 1/1000 ölçekli uygulama imar planı değişikliği teklifinin reddedilmesine ilişkin ilçe belediye meclisi kararının, büyükşehir belediye meclisi kararı ile kaldırılarak, söz konusu plan değişikliğinin onaylanmasının yetki unsuru yönünden hukuka aykırı olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:06/12/2019 E:2019/1397 K:2019/13480

T:17/03/2022 E:2019/20605 K:2022/3213

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

64

İlgilisince idareye sunulan imar planı değişikliği teklifinde eksik belgeler bulunması halinde, bu teklifin ilgili karar merciine sunulmayacağına dair Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde yer alan düzenlemenin, idarelerin iç işleyişine yönelik bir düzenleme olduğu, ilgili idare meclislerinin plan değişikliği teklifleri hakkında karar verme yetkisini ortadan kaldıran bir düzenleme olarak kabul edilemeyeceği, bu nedenle idareye sunulan imar planı değişikliği teklifinin koşulları sağlamadığı gerekçesiyle, idarenin karar organı olan ilgili meclise sunulmaksızın reddedilmesi yolunda tesis edilen işlemin yetki unsuru yönünden hukuka aykırı olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:02/11/2021 E:2019/15223 K:2021/12008

65

İstanbul Boğaziçi alanında kalan alanlarda yapılacak plan ve plan değişikliklerinde özel kanun olan 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu hükümlerinin uygulanması gerektiği, buna göre Boğaziçi sahil şeridi ve öngörünüm bölgelerindeki planların, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca hazırlanarak Belediye Meclisinin kararı ve Belediye Başkanının onayından sonra Boğaziçi İmar Yüksek Koordinasyon Kurulu onayı ile yürürlüğe gireceği; gerigörünüm ve etkilenme bölgelerinde plan yapma yetkisi, nazım imar planı açısından İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına, uygulama imar planı açısından ilgili ilçe belediye başkanlıklarına ait olmakla birlikte, söz konusu bölgeler içinde kalan doğal sit alanları ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanlara yönelik planların ve plan değişikliklerinin hazırlanması ve onaylanmasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yetkili olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:15/05/2017 E:2016/6160 K:2017/3287

T:18/01/2021 E:2020/3387 K:2021/4

66

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında riskli alan veya rezerv yapı alanı olarak belirlenen ya da riskli yapı tespiti bulunan alanlara ilişkin her tür ve ölçekteki planı yapma, yaptırma ve onaylama yetkisinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına ait olduğu, Bakanlığın sahip olduğu bu yetkisini TOKİ'ye, büyükşehir belediyelerine veya ilçe belediyelerine devredebileceği, bu durumda yetkiyi devralan idare tarafından Bakanlıkça öngörülen koşullara uygun şekilde planlama yapılması gerektiğinden, yetki devrinde öngörülen koşulları değiştirecek veya genişletecek şekilde yapılan imar planlarının yetki unsuru yönünden hukuka aykırı hale geleceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:06/12/2019 E:2019/636 K:2019/13560

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

67

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde her ölçekteki planları yapma ve onaylama yetkisinin Kültür ve Turizm Bakanlığına, doğal sit alanları ile benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanlara yönelik her tür ve ölçekteki planları yapma ve onaylama yetkisinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına ait olduğu; turizm merkezleri ile doğal sit alanlarının çakıştığı alanlarda ise her iki Bakanlığın mutabakatı sonucu uygun görülen planların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca onaylanacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:16/04/2024 E:2023/4874 K:2024/2244

68

Büyükşehir belediye sınırları içinde il düzeyinde 1/50.000 ila 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planını onaylama yetkinin büyükşehir belediyelerine, bölge ve havza bazında çevre düzeni planını onaylama yetkisinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına ait olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:17/10/2022 E:2020/4651 K:2022/8677

69

Büyükşehir belediye sınırları içinde il düzeyinde 1/50.000 ila 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planını onaylama yetkisi büyükşehir belediyelerine ait olmakla birlikte, planlama alanı içerisinde doğal sit alanları veya benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların varlığı halinde, planın Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonuna gönderilmeden onaylanmasının yetki unsuru yönünden hukuka aykırı olacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:22/12/2022 E:2021/3985 K:2022/11805

70

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca sit alanı olarak belirlenmediğinden koruma amaçlı imar planı yapılmayan, ancak içerisinde korunması gerekli kültür varlığı bulunan alana yönelik imar planının ilgili belediye meclisince kabul edilmesi yeterli olmakla birlikte, üzerinde tescilli eser bulunan taşınmaz ile koruma alanı bakımından ilgili Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun uygun görüşünün alınması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:13/10/2021 E:2018/7349 K:2021/11287

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

C. PLAN MÜELLİFİ

71

İmar planlarının, nüfus projeksiyonu veya alan büyüklüğü esas alınarak belirlenen grubuna uygun yeterlilik belgesine sahip müellif tarafından hazırlanması gerektiği, bu kuralın doğrudan ilgili idarenin bünyesinde hazırlanan imar planları ve plan değişiklikleri için de geçerli olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:10/03/2014 E:2010/507 K:2014/1782

T:25/11/2019 E:2015/1384 K:2019/12075

T:09/03/2020 E:2016/9671 K:2020/3421

T:20/10/2020 E:2020/3395 K:2020/9747

T:20/12/2022 E:2019/15925 K:2022/11665

72

Planlama çalışmalarını yürütürken objektif ve tarafsız olması gereken ve planlama alanı sınırları içinde, planlama konusuyla ilgili olarak kamu görevlilerinin tabi olduğu kanuni sınırlamalara, yasaklara ve sorumluluklara tabi olan plan müelliflerinin, kamu görevlileri etik davranış ilkelerine uyma zorunluluğu bulunduğu kabulü gerektiği; bu doğrultuda planlama alanı içinde müellifin maliki olduğu taşınmazlar bulunmasının, etik davranış ilkelerine aykırılık oluşturacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:24/05/2022 E:2020/9777 K:2022/6043

73

İmar planlarının iptali istemiyle açılan davalarda, idari yargı mercilerince yapılacak hukuka uygunluk denetiminde imar mevzuatının esas alınması gerektiği, planın müellifinin (eser sahibinin) kim olduğuna, bu eserin bağımsız bir fikir ürünü olup olmadığına dair tespit istemleri ile müellifin plan üzerindeki maddi ve manevi hak taleplerinin ise 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinde açılacak davanın konusunu oluşturacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:17/12/2020 E:2016/13643 K:2020/13059

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

Ç. PLAN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

74

İmar planı sınırlarının yasal, doğal veya yapay eşiklere göre belirlenebileceği, buna göre topografik açıdan arazinin eğimi, depremsellik, jeolojik açıdan sakıncalı alan, mevcut su kaynakları gibi doğal eşiklerin, tarım, mera ve orman alanları, sit alanları gibi yasal eşiklerin veya plan öngörüsü içinde kalan imar yolları, büyük alan kullanımları gibi yapay eşik oluşturabilecek etmenlerin plan onama sınırını yönlendirebileceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:06/07/2020 E:2018/1512 K:2020/6731

75

Planların hazırlanması sürecinde ilgili kurumlardan verilerin ve görüşlerin temin edilmesi suretiyle gerekli bilimsel, teknik araştırmalara, etüt, analiz ve sentez çalışmalarının sonuçlarına dayalı şekilde plan kararlarının üretilmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:07/02/2017 E:2016/1171 K:2017/770

T:23/03/2022 E:2018/3042 K:2022/3510

T:18/01/2023 E:2021/2730 K:2023/199

76

İmar planlarına altlık teşkil eden halihazır haritaların güncel olması ve mevcut teşekkülün korunamamasını zorunlu kılan nedenlerin ortaya konulması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:22/03/2022 E:2021/10051 K:2022/3373

77

Jeolojik etüt ve zemin araştırmalarına dayalı analiz çalışmaları yapılmadan plan kararları oluşturulamayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:27/01/2014 E:2010/3490 K:2014/396

T:06/12/2019 E:2019/1427 K:2019/13495

T:26/11/2020 E:2016/1203 K:2020/11614

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

78

Tarım arazilerinin, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amacı dışında kullanılmak üzere planlanamayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:02/02/2017 E:2016/1618 K:2017/664

T:25/12/2017 E:2013/6238 K:2017/11728

T:25/12/2017 E:2013/6224 K:2017/11729

79

Plan notlarının, planın ayrılmaz bir parçası olduğu ve imar planında öngörülen kullanım kararlarını açıklayıcı, belirleyici ve bütünlüycü nitelik taşıması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T: 25/06/2024 E:2020/9351 K:2024/3877

80

Önceki imar planlarında yerleşime kapalı olan alanın imar planı değişikliği ile yerleşime açılmasını zorunlu kılan bilimsel, nesnel ve teknik gerekçelerin plan açıklama raporu ile ortaya konulması ve plan hazırlık aşamasında eşik analizinin ve gerekli etüt çalışmalarının yapılması suretiyle alanın yerleşime uygunluğunun tespit edilmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T: 29/05/2024 E:2020/7418 K:2024/3362

81

İmar planı değişikliklerinin gerekçesini ve yapılan gereklilik analizlerini ayrıntılı açıklayan plan raporunun hazırlanması ve bu raporda değişikliğin amacı, hedefleri ve stratejilerinin belirlenmesi, mevcut planın aksayan yönlerinin, yapılan sorun veya ihtiyaç analizlerinin, planlama alanının konum, büyüklük, erişilebilirlik gibi yönlerden ihtiyaca uygunluğunun ortaya konulması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:21/05/2021 E:2019/15240 K:2021/6632

T:17/05/2022 E:2021/2756 K:2022/5727

T:29/09/2022 E:2019/1076 K:2022/8250

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

82

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu gereğince büyükşehir belediye sınırları içinde nazım imar planlarını 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte yapma yetkisinin büyükşehir belediyelerine ait olması, nazım imar planının yasal tanımının tek başlık altında yapılması ve bu planlar arasında farklılığın ölçekten kaynaklanması nedeniyle, birlikte hazırlanan 1/25.000 ve 1/5000 ölçekli nazım imar planlarının her biri için ayrı plan açıklama raporu hazırlanmasına gerek bulunmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:17/09/2024 E:2024/3082 K:2024/4700

D. GÖSTERİM TEKNİKLERİ

83

Her türlü mekansal planın, Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin ekinde düzenlenen gösterimlerden kendi kademesinin ve yapılış amacının gerektirdiği çizim ve gösterim tekniğine uygun şekilde hazırlanması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:16/03/2021 E:2018/2126 K:2021/3878

T:14/06/2022 E:2020/7445 K:2022/6979

T:25/12/2023 E:2022/7072 K:2023/9844

84

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin Ek-1 Gösterimler başlığı altında yer alan Ek-1ç nazım imar planı gösterimleri ve Ek-1d uygulama imar planı gösterimleri arasında ibadet alanına ait ayrı bir lejanta yer verildiğinden, imar planlarında bağımsız olarak düzenlenmesi gereken söz konusu işlevin sosyal-kültürel tesis alanı içerisinde düzenlenmesinin imar mevzuatına ve gösterim tekniklerine aykırı olduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:29/09/2022 E:2019/1664 K:2022/8251

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

85

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde çevre düzeni planı gösterimleri içerisinde düzenlenmekle birlikte 1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planı gösterimleri arasında yer almayan "kentsel servis alanı" işlevinin, kentsel ölçekte bir kullanım türü olması nedeniyle yer seçiminin kent bütününe yönelik üst ölçekli planlarda yapılması gerektiği, nazım ve uygulama imar planı düzeyinde getirilebilecek bir kullanım kararı olmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:07/07/2020 E:2020/102 K:2020/6891

E. DONATI STANDARDI

86

Sınırlı bir alana ilişkin olarak yapılan imar planı değişikliklerinde donatı standardının sadece planlama alanı ile sınırlı şekilde değil, yakın çevresi ile birlikte bütüncül bir yaklaşım içinde değerlendirilmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:11/06/2019 E:2018/5361 K:2019/5424

87

İmar planında donatı alanına ayrılan taşınmazın büyüklüğü, işlem tarihinde yürürlükte olan (mülga) Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin Ek-1 tablosunda öngörülen asgari parsel büyüklüğü koşulunu sağlamasa da sonradan yürürlüğe giren Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin Ek-2 tablosunda bu donatı alanı için öngörülen asgari parsel büyüklüğü koşuluna uygun hale gelmesi halinde, imar planının donatı standardı yönünden hukuka aykırılığından söz edilemeyeceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:07/11/2018 E:2014/1015 K:2018/8905

88

Sosyal altyapı alanlarının; hizmet edeceği alt bölgeler ile bu alt bölgelerin nüfus projeksiyonu, bu nüfusun donatı alanlarına erişim mesafesi gibi nesnel ve teknik kriterlerin göz önünde bulundurulması suretiyle bir kurgu içinde tasarlanması ve bu kurgu dahilinde planlama alanının geneline dengeli şekilde dağıtılması gerektiği, imar mevzuatında öngörülen asgari donatı standardını sağlamak adına rastlantısal şekilde yer seçimi yapılmasının planlamanın amacı ile bağdaşmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:26/09/2022 E:2020/5265 K:2022/8074

T:27/12/2022 E:2021/1868 K:2022/12075

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

F. İMAR PLANI DEĞİŞİKLİĞİ

89

Yürürlükteki imar planlarının öngörüsünün üzerinde yeni koşulların oluşması halinde, üst ölçekli planların ana ilkeleri, stratejileri ve kararlarına aykırı olmamak koşuluyla alt ölçekli planlarda değişen gereksinimlere yanıt verecek değişiklikler yapılabileceği, bu plan değişikliklerinin amaç yönünden yargısal denetiminin, değişikliği zorunlu kılan nedenlerin irdelenmesi yoluyla yapılacağı, bu irdelenmeden sonra, sadece planlama alanıyla sınırlı şekilde değil, planın bütünlüğü içinde bölgenin koşullarının, genel özelliklerinin, çevre, ulaşım, trafik gibi ilişkilerinin kapsamlı bir biçimde ele alınması suretiyle kamu yararına uyarlık bulunup bulunmadığının araştırılması gerekeceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:29/09/2022 E:2021/1260 K:2022/8233

90

Sosyal donatı ve teknik altyapı alanlarının kaldırılmasına yönelik imar planı değişikliklerinin zorunluluk olmadıkça yapılmaması, zorunlu hallerde ise yatırımcı kurumun görüşüne başvurulması ve kaldırılan sosyal donatı ve teknik altyapı alanına karşılık aynı hizmet etki alanı içinde eşdeğer alan ayrılması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:22/11/2016 E:2015/4291 K:2016/7600

91

Farklı nüfus gruplarında asgari sosyal ve teknik altyapı alanlarına ilişkin standartlar ve asgari alan büyüklüklerinin düzenlendiği Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin Ek-2 tablosunda yükseköğretim alanına yer verilmediğinden, imar planı değişikliği ile kaldırılan yükseköğretim alanına karşılık aynı hizmet etki alanı içinde eşdeğer alan ayrılması gerekmediği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:30/10/2023 E:2020/2051 K:2023/7699

92

Taşınmazın planda umumi hizmet alanına rastlayan kısmının bedelsiz şekilde kamuya terk edilmesinden sonra yapılan imar planı değişikliği ile bu kısmın umumi hizmet alanından çıkarılarak yapılaşmaya konu edilmesi veya idare tarafından başka amaçlara tahsis edilmesi halinde, eski malikleri tarafından mülkiyet iddiasında bulunulamayacağı ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 17. maddesi uyarınca eski malikine bedelsiz iade edilemeyeceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:01/06/2021 E:2016/13711 K:2021/7531

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

93

Kamuya bedelsiz olarak terk edilen yol alanının terk amacı dışında kullanılmasına yönelik plan değişikliği yapılamayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:31/01/2018 E:2013/7949 K:2018/768

94

İl düzeyinde hazırlanan çevre düzeni planına uygunluğun sağlanması, bu planın kent bütününe ilişkin kararlarının yürürlükteki alt ölçekli nazım ve uygulama imar planlarına aktarılması, ayrıca çevre düzeni planında öngörülen projeksiyon nüfusa yetecek ilave sahalar oluşturulması amacıyla mevcut imar planlarının revizyona tabi tutulmasında ve ilave imar planlarının hazırlanmasında gereklilik bulunduğu hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:18/11/2019 E:2015/1216 K:2019/11327

95

İmar planı revizyonlarının hazırlanması aşamasında, ilgili kurum ve kuruluşlardan güncel veri, görüş ve öneriler elde edilerek gerekli analiz, etüt, araştırma ve çalışmaların yapılması gerektiği, imar planı revizyonlarının mevcut veriler üzerinden yapılmasının, plan revizyonunun gerekçesini oluşturan nüfus-donatı dengesinin yeniden kurgulanması ve yoğunluk kararlarının gözden geçirilmesi hedefleriyle bağdaşmayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:06/10/2022 E:2021/6908 K:2022/8427

96

İmar planı revizyonu, mevcut planın tamamının veya ana kararlarını etkileyecek kısmının yenilenmesine yönelik bir işlem olduğundan; sosyal donatı ve teknik altyapı alanlarının kaldırılması, küçültülmesi veya yerinin değiştirilmesine ilişkin imar planı değişikliklerinde aranan ilgili yatırımcı kuruluşun görüşünün alınması ve aynı hizmet etki alanı içinde eşdeğer alan ayrılması koşullarının imar planı revizyonları için geçerli olmadığı, plan revizyonlarında planlama bölgesine yönelik olarak ilgili kurum görüşlerinin alınması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:30/03/2022 E:2019/17682 K:2022/3966

T:22/09/2022 E:2019/15036 K:2022/7983

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

97

Oldukça geniş bir alanı kapsayan ve mevcut planın bölgeye yönelik ana kararlarını etkileyecek şekilde esaslı yenilikler getiren işlemin, ilgili idarece imar planı değişikliği olarak adlandırılmış olsa bile, yapılış amacı ve niteliği itibarıyla plan revizyonu olduğunun kabulü gerektiği, bu doğrultuda işlemin yargısal denetiminin, önceki imar planının bölgeye yönelik kararlarıyla kıyaslama yapılmak suretiyle değil, yeni plan kurgusunun bölge koşullarına, imar mevzuatına, şehircilik ilkelerine, planlama tekniklerine ve kamu yararına uygunluğu yönlerinden bağımsız şekilde değerlendirilmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:23/03/2022 E:2019/17413 K:2022/3509

Ğ. İLAVE İMAR PLANI

98

Mevcut imar planının onama sınırları dışında kalan plansız alana yönelik ilave imar planlarının yapılmasını zorunlu kılan nedenlerin ortaya konulması, alanın çevresiyle birlikte bütüncül şekilde değerlendirilmesi ve yeni bir plan çalışması niteliğinde olduğundan ilgili kurumlardan elde edilecek veri ve görüşler doğrultusunda gerekli etüt, araştırma ve çalışma sonuçlarına dayalı şekilde plan kararları üretilmesi, projeksiyon nüfus ile bu nüfusun ihtiyacı olan donatı alanlarının belirlenmesi, mevcut planın donatı dengesi üzerinde baskı yaratmayacak şekilde donatıların ilave imar planı içinde tasarlanması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:08/12/2022 E:2019/16131 K:2022/10767

T:29/05/2024 E:2020/7789 K:2024/3372

H. ISLAH İMAR PLANI

99

Mevzuata aykırı yapılaşmaların bulunduğu bölgelerle bütünleştirilmesi amacıyla ıslah imar planı sınırlarının genişletilmesine veya mevcut ıslah imar planında ortaya çıkan maddi hataların giderilmesine yönelik değişiklik yapılması dışında ıslah imar planlarının, revizyon adı altında değişikliğe konu edilemeyeceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:15/04/2011 E:2009/767 K:2011/858

T:16/05/2022 E:2021/3322 K:2022/5636

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

100

Alt ölçekli ıslah imar planının yargı kararıyla iptaline karar verilmesi ve bu süreçte aynı alana ilişkin üst ölçekli imar planlarının 3194 sayılı İmar Kanunu hükümleri doğrultusunda hazırlanarak yürürlüğe girmesi sonrasında, bölgeye yönelik alt ölçekli planın yeniden ıslah imar planı şeklinde yapılamayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:14/12/2020 E:2016/8971 K:2020/12718

101

Islah imar planlarının, plansız alanlarda ya da planı bulunmakla birlikte mevzuata aykırı yapılaşmalar nedeniyle yürürlükteki imar planlarının uygulama kabiliyetinin kalmadığı alanlarda yapılması mümkün olduğundan, üst ölçekli planlara uygun şekilde yapılması zorunluluğundan söz edilemeyeceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:09/11/2004 E:2003/2069 K:2004/5491

I. MEVZİ İMAR PLANI

102

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin yürürlüğe girdiği 14/06/2014 tarihinden önce mevzi imar planı yapılabilmesi için alanın her tür ve ölçekteki plan sınırlarının dışında bulunması gerektiği, söz konusu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra hiçbir ölçekte mevzi imar planı yapılmasının mümkün olmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:16/09/2021 E:2019/18223 K:2021/9693

T:09/11/2022 E:2020/3580 K:2022/9327

103

Çevre düzeni planı sınırları içerisinde mevzi imar planı yapılamayacağı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:20/02/2024 E:2022/2485 K:2024/1061

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

İ. KIYILARA YÖNELİK İMAR PLANLARINDA KISMİ YAPILAŞMA

104

Kısmi yapılaşma değerlendirmesinin, mevzi imar planlarında imar adası bazında, uygulama imar planlarında ise sahil şeridinde kalan imar adalarının bütününe göre yapılması gerektiği, Kıyı Kanunu ve Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik hükümleri gereğince, 11/07/1992 tarihinden önce mevzuata uygun şekilde onaylanmış mevzi imar planlarının sahil şeridine ilişkin kısmında kalan imar adalarında bu plana ve mevzuata uygun şekilde tamamlanmış yapılar ile ruhsat alınarak en az subasman seviyesinde inşaatı tamamlanmış yapıların bulunduğu parsellerin sayısının veya kullanılan toplam taban alanının, imar adasındaki toplam parsel sayısının veya toplam taban alanının yüzde ellisinden fazla olması durumunda; 11/07/1992 tarihinden önce mevzuata uygun şekilde onaylanmış 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarının sahil şeridine ilişkin kısmında kalan imar adalarının sayısının yarısından fazlasında aynı yapılaşma koşullarının bulunması durumunda kısmi yapılaşma şartının gerçekleşeceği ve bu kapsamda taşınmazların hukuki statüsünün kazanılmış hak kavramı çerçevesinde değerlendirilebileceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:01/11/2022 E:2018/5489 K:2022/9089

J. PLANLAMADA ÜSTÜN KAMU YARARI

105

Sosyal altyapı alanının başka bir sosyal veya teknik altyapı alanına çevrilmesine ilişkin plan değişikliklerinde, eşdeğer alan ayrılması zorunluluğuna yönelik hukuki değerlendirmenin üstün kamu yararı görüşü doğrultusunda yapılması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:05/05/2014 E:2013/4583 K:2014/3497

T:17/06/2019 E:2014/10214 K:2019/5793

106

Sağlık hizmetinin etkin ve yaygın biçimde sunulmasında üstün kamu yararı bulunduğundan, kamu ya da özel sağlık tesis alanları için imar planında öngörülen yapı yüksekliği ve inşaat emsalinin, konut yapılarıyla aynı kriterlerin esas alınması suretiyle değerlendirilmesinin sağlık hizmetlerinin sunumunu sınırlayacağı ve anılan hizmetin üstün kamu yararı taşıdığı öngörüsüyle çelişeceği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:15/12/2014 E:2012/4499 K:2014/8693

T:19/02/2015 E:2012/415 K:2015/942

T:07/05/2019 E:2016/1281 K:2019/3703

ESASA İLİŞKİN KARARLAR

107

Belediye hizmet alanı fonksiyonunun belirsizliği nedeniyle sosyal donatı veya teknik altyapı alanı kapsamında bir işlev olmadığından, sosyal donatı alanı olarak planlı bir alanın belediye hizmet alanına çevrilmesine ilişkin plan değişikliğinin üstün kamu yararı çerçevesinde değerlendirilebilmesi için, söz konusu işlevin 1/1000 ölçekli uygulama imar planı değişikliğinde somutlaştırılarak hangi amaca özgülünmek üzere getirildiğinin belirlenmesi gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:29/09/2022 E:2019/1076 K:2022/8250

108

Bölgede elektrik enerjisinin iletimi ve dağıtımını hizmetinin sunulabilmesi için duyulan ihtiyaç nedeniyle mülkiyeti kamulaştırma yoluyla elde edilerek kurulan ve halihazırda hizmet sunumunun kesintisiz şekilde devam ettiği trafo alanına yönelik olarak yapılan imar planı değişikliği ile söz konusu teknik altyapı alanının küçültülmesinde ve kaldırılan kısma farklı bir sosyal donatı alanı getirilmesinde üstün kamu yararının varlığından söz edilemeyeceği, bu durumda ilgili yatırımcı kuruluşun görüşü alınmadan ve hizmet etki alanı içerisinde eşdeğer alan ayrılmadan yapılan plan değişikliğinde imar mevzuatına ve kamu yararına uyarlık bulunmadığı hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:25/02/2021 E:2017/8345 K:2021/2580

109

Planlama anlayışında kentsel ve sosyal donatı alanlarının işlevsel olarak kullanımını sağlamak bakımından kamu yararına dönük olmak şartıyla bölge sakinlerinin öncelikli istek ve ihtiyaçlarının da göz önünde bulundurulması gerektiği hakkında.

Danıştay Altıncı Daire

T:20/05/2021 E:2016/7326 K:2021/6530